AVİM Yorum • No: 2015 / 73 • Mayıs 2015

YENİ BİR STRATEJİ GEREĞİ

Ömer Engin LÜTEM

Ömer Engin LÜTEM

Onursal Başkan, AVİM

** AVİM Onursal Başkanı Emekli Büyükelçi Ömer Engin Lütem, Yeni Türkiye Stratejik Araştırma Merkezi'nin 22-23 Mayıs tarihleri arasında Ankara'da düzenlemiş olduğu "Ermeni Sorunu: Sanallık ve Gerçeklik" başlıklı uluslararası konferansta bir kapanış değerlendirmesi yapmıştır.*

Türkiye Ermeni Sorunu konusunda yıllardan beri eleştirilere ve hatta suçlamalara hedef olmaktadır.

Bunlara karşı gösterilen tepkiler daha ziyade kendini savunma şeklindedir. Ancak bu savunma eleştirileri yönetenler için yeterli bulunmamakta ve çok kere yeni eleştirilere zemin hazırlamaktadır.

En iyi savunma taarruz olduğu hakkında çok haklı bir söz vardır. Türkiye bunu uygulamamakta ve böyle yapmadığı için de daha fazla tenkide ve suçlamaya maruz kalmaktadır.

Daima kendini savunması, haksız olduğu, kabahatli olduğu, hatta suçlu olduğu gibi bir kanının Batı ülkeleri kamuoylarında yerleşmesi sonucunu vermiştir.

Diğer yandan zaman içinde Türkiyeyi eleştiren ülkelerin sayısında artış olmuştur.

Bu savunma stratejisi yanında Türkiye özellikle 2005ten bu yana Ermenilerle mevcut sorunların çözümü için bazı tekliflerde bulunmuştur. Bunlar kısaca, tarihçiler komisyonu kurulması, ilişkilerin normalleşmesi için protokoller imzalanması, Diaspora ile temas arayışları, Adil Hafıza yaklaşımı ve taziye bildirimi olarak özetlenebilir.

Bu önerilerin temel niteliği uzlaşma arayışıdır. Bu nedenle takdirle karşılanmaları, hatta övülmeleri gerekir. Ne var ki böyle olmamıştır. Ermenistan Protokoller hariç bu uzlaşma önerilerinin tümünü reddetmiştir. Diğer ülkeler, protokoller ve taziye için biraz olumlu davranmışlar diğer uzlaşma önerileriyle ilgilenmemişlerdir.

Türkiyenin bu iyi niyetli ve mevcut sorunların çözümüne yönelik yaklaşımlarının dikkate alınmaması tepki yaratmaya başlamış ve bizzat Sayın Cumhurbaşkanı bu konudaki memnuniyetsizliğini ifade etmiştir. Bu konferansın açılış konuşmasını yapan Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğanda aynı hususu dile getirmiştir.

Bundan çıkarttığımız sonuç Türkiyenin kendini savunma ve uzlaşma önerilerinde bulunma politikasının karşı tarafı ikna etmekte ve kamuoylarını etkilemede başarılı olmadığıdır.

Bunun mantıki sonucu ise Ermeni sorununa ilişkin stratejiyi değiştirmenin artık gerekli hale geldiğidir.

Nasıl bir yeni strateji olabilir?

İster istemez eski stratejinin ana unsuru olan savunmadan uzaklaşmak ve Ermenistan ve Diasporanın bize yaptığı gibi bizim de onların eleştirmesini esas alan bir strateji benimsememiz germektedir.

Ermeni tarafını birçok konuda eleştirmek mümkündür.

Bunların başında Ermenilerin tarihi olayların anlatımı ve tahlilinde çok kere yalanlara ve büyük abartmalara başvurmaları gelmektedir.

Ayrıca Ermenilerin isyanlar çıkarmak, başta İstanbul olmak üzere bazı şehirlerde terör hareketlerine girişmek, daha sonra da Birinci Dünya Savaşında Rusya ile işbirliği yapmak suretiyle vatandaşı oldukları Osmanlı Devletine karşı ihanet ettikleri ve böylelikle ülkenin başka bir yerine gönderilmeleri kararının alınmasında başlıca amil olduklarını belirtmek gerekmektedir.

Diğer yandan Ermenilerin büyük çoğunluğunun Türklere karşı kullandığı ırkçı söylem günümüzde kabul edilemez bir nitelik taşımaktadır.

Bunların yanında Ermenilerin her türlü uzlaşmaya kapalı olması da eleştiri gerektirmektedir. Ermenistanda ve özellikle diasporada Türkiye ile olan sorunların çözümlenmemesini ve sürüp gitmesini öngören ve esas amacın Türkiyenin eleştirilmesi ve suçlanması olduğu belirten patolojik bir ruhi durum mevcuttur. Bu, günümüzde geniş kabul gören, anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümlenmesi ilkesine tamamen aykırıdır.

Günümüzde Ermenileri eleştirecek ve hatta suçlayacak olayların başında Karabağ sorunu gelmektedir. Ermenistan zor kullanarak başka bir ülkeye ait toprakları işgal etmiştir. Bir milyon insanın evlerini terk ederek mülteci durumuna düşmesine neden olmuştur. Hocalı olayı gibi büyük katliamlar yapmıştır. Bu konudaki Güvenlik Konseyi kararlarını da uygulanmamıştır.

Karabağ konusunda şimdiye kadar yapılanın çok ilerisinde Azerbaycan ile işbirliği

yapılmalıdır. Yalnız kardeşliğin bir gereği olduğu için değil Türkiyenin menfaati olduğu için de Azerbaycana yardım edilmelidir.

Ermenilerde şiddet kullanmak ve teröre başvurmak geleneği de eleştiri konusu yapılmalıdır. Yaklaşık 30 yıl önce sırf Türk Devletini temsil ettikleri için 30dan fazla Türk diplomatının ve aile fertlerinin katledilmesi unutulmaması ve unutturulmaması gereken bir olaydır. Özellikle günümüzde ASALA için Ermenistanda anıt dikildiği dikkate alındığında katillerin kahraman haline getirilmesi kabul edilemez bir durumdur.

Tarihi olaylar alanında Ermenilerin en affedilemez hareketi yaptıkları mezalimidir. 1914 □□□□ yılları arasında Ermenilerin Doğu Anadoluda 518.000 kişiyi katletmiş oldukları Osmanlı belgeleriyle ispatlanmıştır.

Bu katliamın sadece kin, nefret ve sadizmin bir sonucu olmadığı, aynı zamanda Ermenistan Hükümetinin bir etnik temizlik politikası güttüğü bazı Ermeni kaynaklarında yer almıştır.

Ermeniler tehcir sırasında ölenleri, soykırım olarak nitelendirip, bu iddialarının uluslararasında tanınmasına çalıştığına göre Türkiyenin de Ermeni mezaliminde ölenlerin durumunu uluslararası alana taşıması normaldir. Bu yeni bir stratejinin gereği olmak yanında şehitlere karşı bir vicdan borcu olarak da görülmelidir.

Sonuç olarak vardığımız noktada Ermeni iddia ve suçlamaları karşısında artık yeni bir strateji uygulamamız gerektiğine inanıyor ve bunu bir mecburiyet olarak gördüğümü belirtmek istiyorum.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2026. "YENİ BİR STRATEJİ GEREĞİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2015 / 73. Mayıs 24. Erişim Ekim 30, 2026. https://avim.org.tr/tr/Yorum/YENI-BIR-STRATEJI-GEREGI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi

E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır